

MEMO RAAD

Registratienr.

Aan leden raad
Afkomstig van Burgemeester en wethouders
Datum 13 februari 2024
Afschrift aan college, griffie, voorlichting

Betreft Beantwoording schriftelijke vragen fractie FlorAalsmeer inzake de Uiterweg 15

Op 18 januari 2024 heeft de fractie FlorAalsmeer onderstaande vragen ingediend inzake het rijksmonument aan de Uiterweg 15. Onderstaand vindt u de beantwoording van de ingediende vragen.

Al geruime tijd is het inwoners (en ons) opgevallen dat het rijksmonument Uiterweg 15 zich in steeds slechtere staat bevindt. Sinds het pand ca 10 jaar geleden van eigenaar is veranderd is er geen onderhoud gepleegd. Er zijn steigers rondom het pand geplaatst, maar er worden geen werkzaamheden of onderhoud uitgevoerd. Wij begrepen dat Stichting Oud Aalsmeer deze kwestie meerdere malen bij de monumentencommissie heeft aangekaart maar hier wordt geen gevolg aan gegeven. FlorAalsmeer heeft hierover de volgende vragen;

1. Welke verplichtingen heeft een eigenaar ten aanzien van het behoud en onderhoud van/ aan een rijksmonument?

De Erfgoedwet vormt per 1 januari 2024 met de nieuwe Omgevingswet het fundament voor de bescherming van rijksmonumenten. Op basis van deze wetten kunnen eigenaren worden verplicht hun monument te onderhouden. Dat is mogelijk bij verwaarlozing van het monument waardoor de instandhouding van het monument in gevaar komt. De onderhoudsplicht (ook wel instandhoudingsplicht genoemd) staat beschreven in artikel 13.11 het Besluit activiteiten leefomgeving, één van de vier amvb's onder de Omgevingswet. Dit artikel is geformuleerd als verbod om "een (voorbeschermd) rijksmonument te beschadigen of (...) te vernielen of aan rijksmonumenten onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is."

Kan een monumenteneigenaar ook op andere manieren tot onderhoud worden verplicht?

Buiten de regels voor monumenten in de Omgevingswet zijn er ook andere mogelijkheden om op te treden tegen vervallen panden. Die mogelijkheden kunnen ook worden toegepast bij verwaarlozing van een monument. Burgemeester en wethouders kunnen handhavend optreden bij strijd met het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) (hoofdstuk 3: bestaande bouw) of indien sprake is van ernstige strijd met redelijke eisen van welstand in het omgevingsplan (op grond van artikel 4.19 Omgevingswet).

Daarnaast geven de subsidieregelingen een basis voor handhaving op het gebied van achterstallig onderhoud, mits er subsidies zijn verleend. Een verleende subsidie kan eventueel worden ingetrokken, als na de vaststelling van subsidie blijkt dat niet wordt voldaan aan de voorwaarden om het pand in goede staat te houden.

2. Wat doet de gemeente ten aanzien van het behoud van rijksmonumenten? ('Behoudt wat ge hebt')

Het Rijk beschermt rijksmonumenten met algemene regels die het beschadigen, vernielen en verwaarlozen van rijksmonumenten verbieden. Verder zijn activiteiten met betrekking tot een rijksmonument alleen mogelijk met een omgevingsvergunning. De gemeente neemt in de meeste gevallen de beslissing op een vergunningaanvraag. De gemeente is bijna altijd bevoegd gezag voor de handhaving van de regels van hoofdstuk 13 van het Bal. Dit volgt uit artikel 18.2 van de Omgevingswet. Op grond van artikel 13.10 van het Bal is de gemeente ook bevoegd tot het stellen van maatwerkvoorschriften. De gemeente en de minister mogen de omgevingsvergunning alleen verlenen als de initiatiefnemer voldoende rekening houdt met het belang van de monumentenzorg.

Bij grote ingrepen, sloop of het herbestemmen van rijksmonumenten, vraagt de gemeente advies aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De gemeente heeft daarnaast een zorgplicht om aantasting van beschermde monumenten te voorkomen. In het omgevingsplan zal de gemeente voor zowel rijksmonumenten als provinciale en gemeentelijke monumenten beschermingsregels moeten opnemen. In artikel 13.8 Bal is de bevoegdheid opgenomen voor gemeenten om maatwerkregels op te nemen in het omgevingsplan. In artikel 5.130, tweede lid van het Besluit Kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan hiervoor instructieregels. Deze regels zien onder andere toe op het voorkomen van ontsiering, beschadiging, verplaatsing en gebruik van monumenten.

3. Heeft de gemeente reeds gehandhaafd ten aanzien van dit specifieke pand? Zo niet, op welk moment of in welke situatie gaat de gemeente hiertoe over?

Ja, in 2020 is er een handhavingsbesluit opgelegd aan de eigenaar. Dit besluit zag onder andere toe op het herstellen van het achterstallig onderhoud van het rijksmonument. Vervolgens is op 4 februari 2022 een omgevingsvergunning verleend voor het restaureren, renoveren en uitbreiden van de woning. Op de voortang van de werkzaamheden houdt onze toezichthouder periodiek toezicht. Op dit moment constateren wij dat er nog weinig (herstel)werkzaamheden hebben plaatsgevonden. Hierover zijn wij in contact met de gemachtigde van de eigenaar.

4. Welke taken heeft de monumentencommissie? En wie controleert dit?

Het advies van de gemeentelijke adviescommissie is verplicht bij ingrepen aan een gebouw of aangelegd rijksmonument. De gedachte hierachter is dat elk monument uniek is en dat het daarom niet mogelijk is om vooraf alle beoordelingscriteria vast te leggen die bijdragen aan het behoud van monumentale waarden. Bij elke voorgenomen vergunningplichtige activiteit moet apart worden beoordeeld wat de gevolgen zijn voor de monumentale waarden, en of de activiteit in overeenstemming is (te brengen) met het belang van de monumentenzorg.

Als de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed of gedeputeerde staten niet adviseren, dan is de gemeentelijke adviescommissie de enige adviseur met betrekking tot het rijksmonument. Daarom geldt de wettelijke eis dat enkele leden van de gemeentelijke adviescommissie deskundig moeten zijn op het gebied van de monumentenzorg.

Het college is bevoegd om over de omgevingsvergunning te beslissen en is verantwoordelijk voor de uitvoering van het inwinnen van adviezen om een goede afweging te kunnen maken. Het college is wettelijk opdrachtgever voor de Adviescommissie omgevingskwaliteit. Door dit in de verordening vast te leggen ontstaat aan de voorkant van het proces duidelijkheid. Net als bij andere deskundigen en commissies blijft het de

keuze en verantwoordelijkheid van het bevoegde orgaan (in dit geval het college en de raad) om al dan niet gevolg te geven aan gegeven adviezen.

5. *Zorg van omwonenden is dat de eigenaar het pand bewust verwaarloost zodat het uiteindelijk niet meer te redden is. Is dit een mogelijk scenario of grijpt de monumentencommissie/gemeente op tijd in om dit te voorkomen?*

De gemeente heeft een zorgplicht om aantasting van Rijksmonumenten te voorkomen. Het college kan optreden tegen overtreding(en) van regels voor de bescherming van monumenten. Zoals u leest bij vraag 3 is dat traject in gang gezet. Dit is een bestuursrechtelijk traject. Omdat wij van mening zijn dat het monument te herstellen is, is een last onder dwangsom opgelegd. Een last onder dwangsom is een herstelsanctie met als doel de overtredingen ongedaan te maken. Als niet voldaan wordt aan de opgelegde herstelsancties kan het college opnieuw een herstelsanctie nemen met een hogere dwangsom of het opleggen van een last onder bestuursdwang. Het geschetste scenario verwachten wij hiermee te voorkomen.

Wij vertrouwen erop uw raad hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalsmeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. Sj. Vellenga

mr. G.E. Oude Kotte

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.
